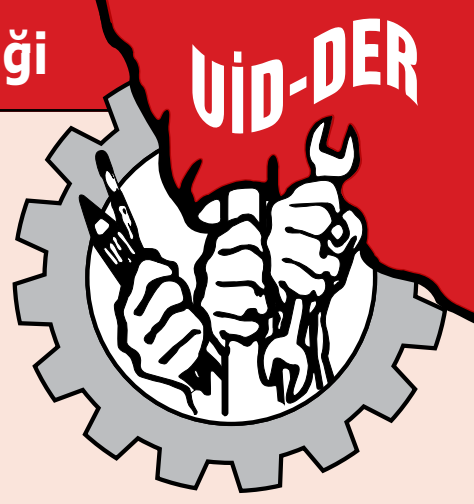

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Şubat 2021 • No: 155

Kibir, Zulüm ve Sömürü Baki Olmayacak!

Çözülemeyen sorunlar, kibir ve büyülenme içindeki iktidar sözcülerinin sorunların çözümüne odaklanmak yerine akşam sabah tehditler savurmaları, topluma korku salmaya çalışmaları her geçen gün daha fazla insanda bıkkınlık yaratıyor. İşçiler, işyerlerinde ve dost sohbetlerinde şikâyetlerini dile getiriyor, yaşadıkları koşullardan hoşnut olmadıklarını ifade ediyorlar.

Geçtiğimiz günlerde İstanbul'da genç bir çift bir buçuk yaşındaki bebeklerini akrabalarına emanet ederek intihar etti. Aynı günlerde Kocaeli'de 5 gencecik insanın daha intiharı yansıdı haber sayfalarına. Derken, bir asistan doktorun haberi geldi. Elbette bu intiharlar toplumda üzüntü yaratıyor fakat öte yandan öfke de yaratıyor. Çünkü bu gencecik insanları intihara sürükleyen sorunlar aynı zamanda on milyonlarca işçi ve emekçinin boğuştuğu sorunlardır. Bu intiharların arkasında 10 milyonu aşan işsizlik, derinleşen yoksulluk, taşınamayan borç yükü var. Toplumun üzerine çöken karamsarlık ve depresif ruh hali, genç kuşaklara hâkim olan çıkışsızlık duygusu var. Bu ağır tablonun sorumlusu olduğu halde gerçekleri çarpıtan, sorunları daha da ağırlaştıran siyasi iktidar var. Emekçilerin, yakıcı sorunları karşısında duyarsızlık ve umursamazlık içinde olan siyasi iktidarı daha fazla sorgulaması boşuna değildir.

Emekçilerin sorunları dağ gibi birikmişken iktidarın bu sorunlar karşısında yaptığı, sorunları yok saymak, inkâr etmektir. İktidar, gündemi olağanüstü temelde oluşturarak gerçek sorunları toplumun gündeminden düşürmeye, üzerine kalın bir örtü çekmeye odaklanıyor. Ne pahasına olursa olsun kendisine verilen

desteği ve iktidarını baki kılmayı hedefleyen bu iktidar, kutuplaştırıcı siyasetinde çitayı daha da yukarılara taşıırken, tüm gücüyle abanarak toplumun can yakıcı sorunlarını tartışmasını ve konuşmasını engellemeye çalışıyor. Emekçilerin odağını kaydırmak, aldatıp oyalamak amacıyla; hamasete, efsanelere, “büyük ülke” olma hayallerine, sansasyonel müjdelere başvurmaktan geri durmuyor.

AKP iktidarı ardı ardına sansasyonel konuları gündeme getiriyor. Önce şaşaalı şovlar eşliğinde doğalgaz müjdesi verildi, o tutmayınca ülkeyi yeni bir anayasayla yönetme tartışması ortaya atıldı. O da tutmayınca Ay’a gideceğimiz açıklandı ve dünyanın bizi kışkandığı iddiaları güncellendi. Bunun üzerine, profesör, uzman ünvanlı kişiler televizyonlarda (özellikle *a haber’de*) boy göstermeye başladı. İnanılmaz ama gerçek; bu profesör ve uzmanlar, uzaydaki maden yataklarını ekonomiye kazandırmayı tartıştılar! Fakat toplumun gerçek gündemi bir şekilde kendini dayattığından uzaydan inilip pazara markete geri dönüldü. Adına gazete denilen yalan makineleri devreye girdi ve markete giden emekçilere öğütler vermeye soyundu. Sahibinin sesi olan Takvim gazetesi, market raflarındaki pahalılıkla baş etmenin yolunun etrafa bakmadan alışveriş yapmakta olduğunu buyuruyor. “Alışverişini ihtiyaçlarına göre değil küçük market sepetine göre yap” diyor. Sanki bakmayınca pahalılık, sepet küçülünce ihtiyaçlar ortadan kalkacakmış gibi! Yani bize “bakma, görme, düşünme, sorgulama, günü kurtarmaya bak” diyorlar! Onların bakma dediği yere bakmak, görme dediğini görmek, üzerimize boca ettikleri yalanları sorgulamak boynumuzun borcudur.

Hatırlayalım, daha kısa bir süre öncesine kadar bu iktidar ekonomik krizi inkâr ediyor, ekonominin uçtuğundan dem vuruyordu. Faturasını emekçilere kestiği ağır kriz ortadayken gözümüzün içine baka baka yalan söylüyor, tabiri caizse “kedidir kedi” diyordu. Dış güçlerden, ülkemize karşı açılmış ekonomik savaştan söz edip hedef şaşırtıyor, hiçbir sorumluluk kabul etmiyordu. Bu noktada değişen hiçbir şey yok. Kriz ve koronavirüs salgını nedeniyle işsizliğin arttığı ortadayken, devletin istatistik kurumu TÜİK, her ay işsizlik rakamlarında düşüş olduğu açıklamaları yapıyor. Artan nüfusa, azalan istihdama rağmen işsizlik azaldı diyerek aklın sınırlarını zorluyor. Medyada, kürsülerden yapılan konuşmalarda türlü türlü yalanlar arka arkaya sıralanıyor. Küçük esnaf ardı ardına iflas ederken esnafa yapılan yardımlardan, desteklerden bahsediliyor. İşçiler sözde kalan işten çıkarma yasağı,

ücretsiz izin ve kısa çalışma cenderesiyle ezilirken, “işverenlerimizi de işçilerimizi de salgın karşısında ezdirmedik” açıklamaları yapılıyor. Dağılan pazarlarda odun, sebze, meyve toplayan, çöplerde yiyecek arayan, sokakta yaşayan insanların sayısı artıyor. İşsizlik kuyrukları uzadıkça uzuyor. Seslerini duyurabilmek için Ankara yollarına düşen işçilerin sayısı artıyor. Siyasi iktidarın temsilcileri, gittikleri her yerde “açız, bittik” isyanlarıyla karşılaşılıyor. Buna rağmen kentlerden yayılan yoksulluk manzaralarını görmezden gelmeye devam ediyor, “aç da yoksul da kalmadı” diyorlar.

Sırça köşklerinde yaşayan egemenler insanların ellerindeki telefonları gösterip ülkede yoksulluk olmadığını iddia edecek kadar kördür, yalancısıdır kibirlidir. Fakat sıkça dile getirdiğimiz gibi, Türkiye’de işsizlik ve yoksulluk sorunu daha önceki dönemlerden farklı olarak yeni boyutlar alıyor. Türkiye’de nüfusun ezici çoğunluğu yani yüzde 93’ü artık il ve ilçe merkezlerinde yaşıyor. Yalnızca İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Antalya, Adana, Antep,

Diyarbakır ve Kocaeli’nin toplam nüfusu 40 milyondur. Üstelik göçmen nüfus bu sayıya dâhil değildir. Bunun anlamı yeterince açıktır: Nüfus kentlere yığılarak işçileşmiş ve geleneksel geçim kaynaklarından kopmuştur. Bunun yanı sıra, kentsel ve modern yaşamın zorunlu ihtiyaçları çeşitlenip artmıştır. İktidarın inkâr etmesi bu gerçekleri ortadan kaldırmaz!

Çözülemeyen sorunlar, kibir ve büyükleme içindeki iktidar sözcülerinin sorunların çözümüne odaklanmak yerine akşam sabah tehditler savurmaları, topluma korku salmaya çalışmalarını her geçen gün daha fazla insanda bıkkınlık yaratıyor. İş-

çiler, işyerlerinde ve dost sohbetlerinde şikâyetlerini dile getiriyor, yaşadıkları koşullardan hoşnut olmadıklarını ifade ediyorlar. İşçi ve emekçiler içten içe sorunlarının çözümünün iktidardan gelmeyeceğini hissediyor ve küçük de olsa çözümler üretmeye çalışıyorlar. Kadınların hayat pahalılığına karşı marketleri boykot ederek haberleşme ağları kurması, işçilerin fabrikalarının sosyal medya gruplarında ucuz yağ paylaşımları yapmaları, sendikal örgütlenme mücadelesi veren işçilerin sayısının artması bunun ifadesidir.

Toplumda mayalanıp biriken yalnızca hoşnutsuzluk ve tepki değildir. İşçi ve emekçilerin çözüm arayışı da güçlenmektedir. Tarihte daha önce pek çok kez örneği görüldüğü üzere ekmekleri için mücadele eden işçiler, bu mücadelede pişmiş ve çok daha fazlası için örgütlenip harekete geçmesini bilmiştir. Kibir ve büyükleme hastalığına kapılmış egemenleri yenmeyi başarmıştır. ■

Toplumda mayalanıp biriken yalnızca hoşnutsuzluk ve tepki değildir. İşçi ve emekçilerin çözüm arayışı da güçlenmektedir. Tarihte daha önce pek çok kez örneği görüldüğü üzere ekmekleri için mücadele eden işçiler, bu mücadelede pişmiş ve çok daha fazlası için örgütlenip harekete geçmesini bilmiştir.

Sofrada Doymak, Hayata Doymak

Bundan tam 500 sene evvel Papa, Hıristiyanların Büyük Oruç zamanında tereyağı yemesini yasaklamış. Papa'nın yaşadığı toprakların aksine zeytin ağaçlarının yetişmediği, zeytinyağının bilinmediği Almanya, Polonya, Ukrayna gibi ülkelerde halk açlıkla karşı karşıya kalmış. Soylular ve zenginlerse derhal bir çözüm bulmuşlar: Parayı bastırıp kiliseden “tereyağı yeme ruhsatı” almak! Soylular neşeli ziyafet sofralarında bol tereyağlı yemeklerini tıka basa tüketmeye, yoksullarsa açlık çekmeye devam etmiş. Hıristiyan bir din adamı, “bize tereyağı yerine terliklerini yağladıkları gres yağını yediyorlar, tereyağı yemenin yalancılıktan, küfretmekten ve iffetsizlikten daha büyük bir günah olduğunu söylüyorlar. Ama sonra tereyağı yeme ruhsatı satıyorlar ve dini oyuncak ediyorlar” diyerek, bu adaletsizliğe isyan etmiş. Bu yasağın da etkisiyle Rusya’da, Ukrayna’da yoksul halk ayçiçeğini ıslah edip yağını çıkarmak zorunda kalmış. Ayçiçeği yağı, tereyağına göre daha sağlıklı ve lezzetsiz olsa da daha ucuz olduğundan yıllar içinde tüm dünyada yaygınlaşmış.

Bir zamanlar yoksullara çare olan ayçiçeği yağı bugün el yakıyor. Şöyle en ucuzundan 5 litre ayçiçeği yağının fiyatı 72 lira! Oysa insanlığın kadim tecrübeleri ve yapılan araştırmalar sayesinde sağlıklı ve dengeli beslenmede proteinlerle birlikte yağların önemi biliniyor. Yağlar, bedenimizin çalışması için enerji demektir. Beyin ve zekâ gelişimi demektir. Duygusal dengemizi korumamızı sağlayan sinirsel iletimin aksamadan devam edebilmesi demektir yağ. Yani nasıl ki işçi ve emekçiler için ekmek sadece ekmek değilse yağ da sadece yağ değildir. Ekmeğe, yağa gelen zamlar sadece bir etiket değişikliği değildir. Sağlığımızın, geleceğimizin çalınması, çocuklarımızın gözlerinin ferinin söndürülmesidir! Hayat pahalılığı, parası az olanın hayattan nasibinin de az olmasıdır!

Bir elleri yağda bir elleri balda yaşayan egemenler elbet doymanın ne demek olduğunu, kuru ekmekle tokluk olmayacağını bilirler. Ama öyle zalim, öyle kibirli ve öyle açgözlüdürler ki zenginlik ve güç uğruna açlığa mahkûm ettikleri insanların en ufak itirazlarına bile tahammül edemezler. Gözümüzün içine baka baka yoksulluğu bitirdiklerini, midemize kuru ekmek giriyorsa aç olmadığımızı söyleyecek kadar yüzsüzleşirler. Hatta hoşnutsuzluğumuza kâra dönüştürmeye kalkışır. PttAvm'nin yağ satış-

ları bunun basit bir örneğidir. PTT, “halkımızın mağdur olmasını engelleyeceğiz” diyerek yağ satmaya girişti. Bu nasıl mağduriyet engellemekse, markette 74 lira olan 5 litre yağ PttAvm’de 85 liradan satıldı!

Patron örgütleri ve siyasiler yağın fiyatının bu denli yükselmesi karşısında “yapacak bir şey yok, yağ ihtiyacı büyük oranda ithalat yoluyla karşılanıyor” diyorlar. Sorumluluklarını gizlemeye çalışıyorlar. Evet, Türkiye ayçiçeği yağı ihtiyacının yüzde 65’ini yerli üretimden, kalanını ayçiçeği tohumu ve ham yağ ithalatı yaparak karşılıyor ve ayçiçeği ithalatında dünyada başı çekiyor! Fakat yıllar boyunca tarım ve hayvancılık yapılan, zeytinyağı ve tereyağı tüketilen bu coğrafyada bu duruma tesadüfen gelinmedi.

Türkiye’de 1980 askeri faşist darbesinden sonra uygulanmaya başlanan neo-liberal tarım politikaları, AKP iktidarı döneminde hız kazanarak tarım ve hayvancılığı bitirme noktasına getirdi. Tarımsal destek sınırlandırıldı, üretim maliyetleri artan çiftçiler devletten destek alamadıkları için üretimden uzaklaştı. Bırakalım maliyetlerin düşürülmesi konusunda destek almayı, kredisini ödeyemeyen çiftçilerin traktörlerine ve mallarına haciz konulmaya başlandı. Ülkedeki çiftçi sayısı son 12 yılda yüzde 48 azaldı. Son 18 yılda ise tarım alanlarında yüzde 12’lik bir azalma yaşandı. Bunların yeri konut, sanayi ve turizm inşaatlarıyla dolduruldu. Gümrük vergileri düşürülerek ithalat teşvik edildi. Gıda tekellerinin önü açıldı. Ülke giderek tarımda ithalata bağımlı hale geldi. Gıda tekelleri ve ithalatçı sermaye kârını artırırken, gıda fiyatları yükseldi. Halk daha sağlıklı yağları daha yüksek fiyatla tüketmek zorunda bırakıldı. Gerçekler buyken ülke kendiliğinden tarımda ithalata bağımlı hale gelmiş gibi konuşmak ikiyüzlülük değil de nedir?

Şüphesiz ki zenginlere ruhsat dağıtıp halkı açlığa talim ettirenler ile itibardan tasarruf olmaz diyerek sazlı-sözlü ziyafet sofralarına kurulup “gerçek mümin yoklukta sabredendir” diyenler, “açız, bittik” diye haykıran insanların sesini boğmak isteyenler aynı hamurdandır. Öte yandan tarih boyunca ezilenlerin, mazlumların düşleri, umutları da aynıdır: Hem sofrada doymak hem de hayatın güzelliklerine doymak! O halde ortak düşlerimiz ve ortak umutlarımız için birlik olmanın zamanıdır. ■

Biz İşçilere “Altın Öğütler!”

■ İstanbul/Kıraç’tan bir kadın işçi

Takvim gazetesi bir süre önce manşetine taşıdığı haberde bizlere “altın öğütlerde” bulunuyor ve şöyle diyordu: “Alışverişe tok karnına çıkın, çocukları götürmeyin, araba değil de sepet alın. Alışverişe çıkarken ürünlere çok bakmayın.” Mesela yumurtaya bakmayın ya da yağa bakmayın. Sağa sola, hiçbir şeye bakmayın, başınızı eğin, en temel ihtiyaçlarınızı bile almadan marketten çıkın diyorlar. Ne derlerse onu yapalım istiyorlar. Gözlerimiz kör, kulaklarımız sağır olsun istedikleri içindir verdikleri bu mesaj. Ekonomik krizi yaratan patronlar bedelini biz işçilere ödetiyorlar. Hayat pahalılığı içinde debelenirken bakmamayı, tok gitmeyi “çözüm” olarak önümüze koyuyorlar. Asgari ücretle çalışan biz işçiler için hiç iyi bir haber olmadığı çok açık değil mi? Açlık sınırının altında ücret alarak zar zor geçinmeye çalışan bizlere öğüt vermeye kalkanlar aklımızla dalga geçiyorlar resmen, başka bir anlamı yok bunun bizler için. İnsanlar çocuklarına bir okul pantolonu alamadığı için intihar ediyor. Biz işçiler geçinemiyoruz diyoruz, iktidar yanlısı medya işçi ve emekçilere akıl veriyor. Bal gibi de biliyorlar bu parayla geçin-

menin mümkün olmadığını. Bizden zorla aldıklarıyla tepemize çıkıp, şöyle böyle yapın diyorlar. Gün ola devran döne, ekmeğimizi elimizden almaya çalışanlardan hesap sorulur elbet. Bu pervasızca açıklamaları, manşetleri elbet biz işçi sınıfı olarak bir arada durarak boşa çıkaracağız. ■

Daha Neye Kilit Vuracaklar?

■ İstanbul’dan bir sağlık işçisi

Soğuk kış günlerinin yaşandığı, işsizliğin gittikçe arttığı, insanlarda çıkarışlılık duygusunun, intihar sayılarının daha da arttığı bir süreç içindeyiz. Ömrümüz evimize ekmek götürebilmeyi, günü kurtarmayı, ay sonunu getirebilmeyi kara kara düşünmekle geçip gidiyor. Maaşımızı aldığımızda oturup borçlarımızı, giderlerimizi hesaplıyoruz ama hesabın içinden bir türlü çıkamıyoruz. Çünkü evdeki hesap bir türlü çarşıya, pazara uymuyor. Her geçen gün alım gücümüz ve yaşam kalitemiz düşüyor.

Ben genç bir işçiyim, annem bizi çocukken pazara götürürdü. Pazarın altını üstüne getirirdik. O zamanlar anlam veremezdim, neden bu kadar çok dolaşılıyor, aynı meyve-sebze tezgâhlarını dolanıp duruyoruz diye düşündüm. Zaman geçtikçe anladım ki aslında en ucuzu

nerede biz onu alıyorduk. Şimdi ben de annemden gördüğümü yapmaya çalışıyorum. Aradan uzun yıllar geçmesine rağmen biz bir türlü yoksulluktan kurtulamadık. Annem, babam ve ben yıllardır çalışıyoruz. Elde avuçta ne var dersiniz, sadece nasırlı birer çift el gösterebiliriz sizlere.

Yoksullaşmanın gittikçe derinleştiğini hissediyoruz. İstedikimizi alıp yiyemiyoruz, en temel ihtiyaçlarımızı karşılayamıyoruz. Et uzun zamandır işçilerin mutfağına ya girmiyor ya da çok az ve uzun aralarla giriyor. Önceden annelerimiz misafir için buzluklarda et ayırırdı, bir misafir geldiğinde pişirip önlerine koymak için. Artık o da lüks oldu. Hani evde buzdolabı olması bir zenginlik göstergesiydi? Evet, evimizde buzdolabı var ama çoğunlukla içi bomboş. Marketlerde pahalı ürünlere alarm taktığımızı, vitrinlerde kilitli kutularda yer aldığımızı hepimiz

Kod 29 ve Ücretsiz İzin Saldırılarına Karşı İşçiler Mücadele Ediyor

Hükümetin yönlendirmeleri ve sağladığı kolaylıklar sayesinde patronlar, pandemiyi fırsata çevirdiler. Haksızlık karşısında susup boyun eğmeyen ve sendikalaşan işçiler, **Kod 29** bildiriyle, yani ahlak ve iyi niyet kurallarına aykırı davrandıkları iftirasıyla tazminatsız işten atılıyor. Veya zorunlu ücretsiz izne çıkarılarak asgari ücretin yarısına mahkûm ediliyorlar. Ancak bir yerde haksızlık varsa, orada haksızlığa boyun eğmeyenler de vardır. Nitekim Türkiye'nin dört bir yanında işçiler, zulme boyun eğmiyor, mücadele ediyorlar.

Çorum'daki **Ekmekçiöğulları Metal** işçileri... Birleşik Metal-İş Sendikasına üye oldukları için **Kod 29** bildiriyle tazminatsız işten atılan onlarca işçi, 8 Aralıktan bu yana mücadelelerini sürdürüyorlar. Geçtiğimiz günlerde işçiler Çorum ve İstanbul'da eşzamanlı eylemler gerçekleştirdiler. Patronun saldırılarının yanı sıra, yoğun kar yağışı ve soğuk havanın da yılgınlığa sürükleyemediği işçiler, "Gittiler sanmayın, biz hep buradayız!" diyorlar.

Oradan ülkenin en önemli işçi havzalarından biri-

bir şekilde görmüştük. Artık peynire, bebek mamasına da zincir vurdular. Yeryüzünde her 10 saniyede bir çocuk açlıktan ölüyor. Daha geçtiğimiz günlerde gencecik bir çift geçinemiyoruz deyip bir buçuk yaşındaki çocuklarını yakınlarına bırakıp intihar etti. Çocuğunun en temel yaşam hakkı olan beslenmesini bile sağlayamayan nice aile var. Tüm bunların bir sorumlusu olmalı!

Sorumlu çok net ortadadır; patronlar sınıfı. Bebek mamasına alarm takanların yaptıkları ikiyüzlülüktür, açgözlülüktür. Her yıl tonlarca besin maddesi tüketilmeden çöplere atılıyor patronlar tarafından. İşçiler bebeklerine verecek mama bulamazken patronlar çalınmasın diye alarm taktırıyolar. İşte yaşadığımız sistem bu. Neresinden tutarsak tutalım bir akıldışılık var. Ama bizler işçi sınıfı olarak bugüne kadar pek çok hak elde ettik. Yine yapabiliriz. Bebek maması neden devlet tarafından ücretsiz dağıtılmasın? İşçi sınıfı bu gidişata dur demek için örgütlendiğinde başaramayacağı şey yoktur. ■

ne, Kocaeli'ye uzandığımızda iki hak mücadelesi daha, **Baldur Süspansiyon** grevi ve **Systemair HSK** direnişi karşılıyor bizi... Birleşik Metal-İş'in örgütlü olduğu her iki fabrikanın işçileri de yaşadıkları haksızlıklar karşısında sendikalaşmış, benzer şekilde de **Kod 29** ve zorunlu ücretsiz izin saldırılarıyla karşılaşmışlardı. Çayırova'da bulunan İspanya sermayeli Baldur'daki mücadele ikinci ayına ulaşırken, Dilovası'nda bulunan Systemair'deki direniş dördüncü ayını aştı. Metal işçileri, ücretsiz izin ve **Kod 29** dayatmalarına geçit vermemekte kararlı olduklarını söylüyorlar.

Kocaeli'ndeki bir başka işçi direnişi ise Çayırova'daki **Migros Depo** önünde gerçekleşiyor. DGD-Sen'de örgütlenen işçiler, onlarca yeni işçi alan şirketin kendilerini zorunlu ücretsiz izne çıkarmasına karşı tepkililer. Ücretsiz izin saldırısına ve sendikal baskılara son verilmesini, ağır çalışma koşullarının düzeltilmesini talep eden işçiler, haklı mücadelelerini duyurmak için Migros mağazalarında da çeşitli eylemler gerçekleştiriyorlar.

Türkiye'de sanayinin yoğunlaştığı, ancak sendikal örgütlülüğün çok zayıf olduğu havzalardan birisi Konya/Karaman... Karaman'da meyve suyu konsantresi üreten Alman sermayeli **Döhler Gıda** fabrikasının patronu, işçilerin birliğine tahammül edemeyip **Kod 29** silahına başvurmuştu. Yargının işçi lehine verdiği kararları tanımayan patron, işyerindeki yetkili Tekgıda-İş sendikasına üye 12 işçiyi tazminatsız olarak işten çıkarttı. Bir ayı aşkın süredir fabrika önünde direnen işçiler; "Nereye kadar mı? Başarana kadar!" diyorlar.

Bir başka sanayi havzası ise Gaziantep... 4. OSB'de bulunan **Yasin Kaplan Halı** fabrikasında DİSK Tekstil Sendikası üyesi 16 işçi, **Kod 29** ile işten atıldı. **Kod 29** bildiriyle atıldıkları için kıdem ve ihbar tazminatları, işsizlik ödeneği gibi hakları gasp edilen işçiler, fabrika önünde direniyorlar. İşçiler soruyorlar; "sendika üyesi olduğumuz için biz mi, yoksa bizi kötü niyetle işten atan patron mu ahlaksız?"

İstanbul'da ise aynı taleplerle postacılar, yani **PTT** işçileri direniyor! **Kod 29** bildiriyle işten atılan PTT-Sen üye ve yöneticilerinin İstanbul Sirkeci PTT Başmüdürlüğü önünde gerçekleştirdikleri direniş, ikinci ayını aştı. "Bak Postacı Direniyor!" şiarıyla haklı taleplerini yükselten işçiler kararlılar: "Zafer patronların zulmüne, kara, kışa, soğuğa karşı direnen emekçinin olacak!"

Antep'te bulunan Güven Boya, Uşak'taki Kaynak İplik, İstanbul'da bulunan Bimeks, Atlas Jet, Kayı İnşaat, KT Deri, Sinbo ve SML Etiket, Bursa Şişecam ve duyu-

lan, duyulmayan niceisi... Pandemi döneminde sözde işten çıkarmalar yasak! Peki, bu tablo ne? İsimler, sektörler, şehirler değişiyor ancak haksızlığın ortak adı; "**Kod 29**" ve "ücretsiz izin". Sorunların giderek artması işçileri birlik olmaya yönlendirirken, birleşen ve sendikalaşan işçiler de pandemi bahanesiyle çeşitli biçimlerde engellenmeye, baskılanmaya çalışılıyor. Sendikalar başta olmak üzere tüm işçi örgütleri ve her sektörden işçiler birleşmek ve dayanışma ağlarını büyütmek zorundalar. Sermaye sınıfı karşısında başka bir seçeneğimiz bulunmuyor! ■

Migros Depo Direnişi

PTT Direnişi

Yasin Kaplan Halı Direnişi

DİSK 54. Yılı Grev Alanında Kutladı

DİSK, kuruluşunun 54. yılını Kocaeli/Çayirova'da, Baldur işçilerinin grev alanında kutladı. DİSK'e bağlı sendikalara üye işçiler, Migros Depo ve Systemair HSK direnişçileri, sanatçılar, milletvekilleri, emek ve meslek örgütlerinden temsilcilerin katıldığı etkinliğe, mücadele örgütümüz ÜİD-DER de destek verdi.

Etkinlikte konuşan DİSK Genel Başkanı Arzu Çerke-

zoğlu, DİSK'i kuran ve mücadeleyi büyüten işçi önderlerini andı. Pandemi süreciyle beraber işçilerin yoksulluğunun giderek arttığını ifade eden Çerkezoğlu; asgari ücretin vergi dışı bırakılması, zorunlu ücretsiz izin ve Kod 29 zulmüne son verilmesi gerektiğine değindi. Türkiye'nin dört bir yanında direnen işçileri selamlayan Çerkezoğlu, mücadeleyi büyüteceklerini vurguladı. ■

Kadınlarımızın Yüzleri

Kadınlarımızın yüzü acılarımızın kitabıdır
acılarımız, ayıplarımız ve döktüğümüz kan
karasabanlar gibi çizer kadınların yüzünü.
Ve sevinçlerimiz vurur gözlerine kadınların
göllerde ışyan seher vakıtları gibi.
Hayallerimiz yüzlerindedir sevdiğimiz kadınların,
görelim görmeyelim karşımızda dururlar
gerçeğimize en yakın ve en uzak.

Nâzım Hikmet

Tohumlar Yeşerecek

Elleri bereket üreten bir sınıfın kadınlarıdır
Çöle düşen bir yağmur damlasıdır kadın
Nice fırtınadan sonra gelir ve yatıştırır
Savrulan tohumları birer birer
Her akşamüstü bacalarda tüten hüznlerimiz
Bir çığlık olur gökyüzünde
Sanmasınlar bu devran böyle gidecek
Elbette tohumlarımız yeşerecek bir gün

İstanbul'dan bir kadın işçi

Mutluluğun Resmini Yapabilirim Usta

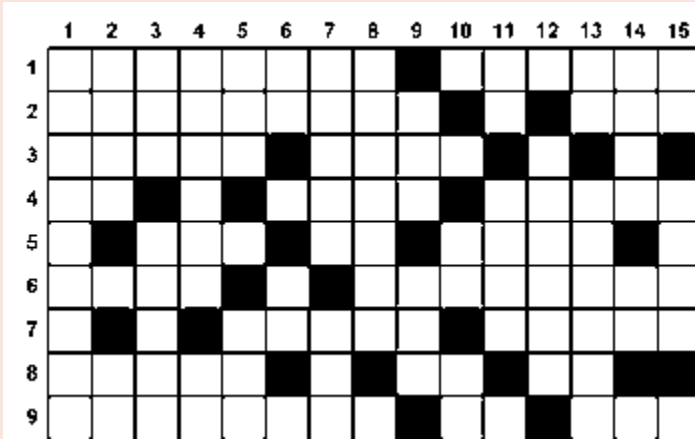
Saray ressamı değilim, krallara resimler yapan
İkonlar, freskler, tablolar ve daha neler neler
Ve sahte mutluluk pozlarıyla halkı aldatan
Ve soytarılar gibi durmadan taklalar atan...

Oysa nice ustalar tanırım yürekleri taştan ağır
Nice ustalar var ki mangalda kül bırakmayan
Gören gözler kör, işiten kulakları sağır...

Mutluluk ki hakkıdır dünyadaki tüm canlıların
Hakkıdır erkeklerin, kadınların ve çocukların
Mutluluk ki hakkıdır herkesin bugün ve yarın
Hakkıdır işçinin emekçinin ve cümle yoksulun
Onu arayacağım ve isteyeceğim her nefesimde
Ve bulacağım sevgiyle yapacağım bu resimde...

Hasan Seçkin

İşçinin Bulmacası

Soldan Sağa

1. Taşmacılık. Siyasi iktidarın emeklileri itham ettiği sözcük.
2. Dinlenme. Kulağın duyabildiği titreşim.
3. Mısır halklarından biri. Merkep.
4. Bromun simgesi. Ekin biçildikten sonra tarlada kalan köklü sap. Balıkesir'in bir ilçesi.
5. Yalancının ... yatsıya kadar yanar. Kromun simgesi. Balık yakalama aracı.
6. Bir erkek adı. Mal, mülk, parayla ilgili şeyler.
7. Hâl, derman. Temel, esas.
8. Bir şeyi yapıp yapmamaya karar verme gücü. Kırmızı. Türk lirasının

kısaltması.

9. Nitelikli. Yemek. Bir cismin uzamasına, genişmesine, buharlaşması-na, erimesine, sıcaklığının artmasına yol açan fiziksel enerji.

Yukarıdan Aşağıya

1. İşçi sınıfının şairi Nâzım Hikmet'in bir şiiri.
2. Yüzyıl. Eski Mısır mitolojisinde Güneş tanrısı.
3. Kitap kelimesinin sessizleri. Örnek
4. Li simgeli element. Yapısına girdiği sözcüğe iki, çift anlamı katan İngilizce örnek.
5. Olağandan büyük. Bir müzik aleti.
6. Şaşkınlık belirten sözcük. Uzaklık belirten sözcük.
7. Uyum. Denizin küçük girintiler biçiminde karaya doğru sokulduğu bölümü.
8. Taşmasına yol açma.
9. Çabuk olan, süratli. Cet.
10. Ateş. Müzikte sol ile si arasındaki nota.
11. Nam, şöhret. Çarpma ve toplama işlemlerinde bir sonraki sıranın rakamlarına katılacak olan sayı.
12. Sanatçı, sanatkâr.
13. Notada durak işareti. Dayanmış olan.
14. Küçük akarsu. Temel.
15. Duman lekesi. Kesin.

Geçen Bulmacanın Çözümü

1	H	I	N	D	I	İ	S	T	A	N	P	L	A	K	A
2	U	N	I	T	E	R	R	E	S	E	S	Y	Ö	N	
3	R	L	T	A	I	T	S	A	L	O					
4	R	E	I	T	I	F	A	K	K	R	T				
5	I	Z	I	N	A	D	Ş	A	T	O	F				
6	Y	İ	G	İ	T	İ	D	T	İ	R	Ö	İ	T		
7	E	Y	L	E	V	E	M	L	T	Y	A				
8	T	E	S	T	D	E	R	N	E	K	P	A	T		
9	T	I	P	T	E	D	R	İ	Ş	A	T				

Bir Özgürlük Meşalesidir 8 Mart, Kutlu Olsun!

1857’de Amerikalı tekstil işçisi kadınlar daha güzel bir dünya için adım attılar. Umutla yürüdüler. Hünerli elleriyle ürettikleri yaşamın tüm görkemini paylaşmak için gri fabrika kuytularından, karanlık mutfaklardan çıkarak gelecek güzel günler için yürüdüler. Tükenircesine çalışmamak için iş saatlerinin düşürülmesini, koşulların iyileştirilmesini istediler. “Kadın olduğumuz için daha düşük ücretle çalışmak istemiyoruz”, “eşit işe eşit ücret istiyoruz” diye haykırdılar. Zaman bir derviş gibi sabırla eğirdi ipliğini. Aradan yıllar geçti. 8 Mart geçmişten bugüne emekçi kadınların mücadelesinin simgesi oldu. Emekçi kadınlar kendilerinden önceki kuşakların mücadelesine tutkuyla sarıldılar ve geçmişi bugüne yakın eyleyen köprüler kurdular. Bizler bugünün emekçi kadınları, her 8 Mart günü bu köprüleri geçip geçmişe uzandık. Alevlerin

dumanı gözlerimizi ve boğazımızı yaktı. Ama yüreklerimizdeki yangın çok daha büyüktü. Eşitlik, özgürlük ve insanca yaşanacak bir dünya özlemiyle yitirdiğimiz kadın işçilerin acısı öfkemizi biletti, bilemeye devam ediyor. Bizler, o köprüleri yıkmaya çalışan patronlar sınıfına inat, bizden sonraki kuşaklar için yenilerini inşa edeceğiz nasırlı ellerimizle. Geçmişte olduğu gibi 8 Mart bugün de yeni bir dünyanın kapılarını bizlere açan tarihsel bir mirastır. Bu mirasa sahip çıkıyor ve sınıfımızla, sınıfımızın emekçi kadınlarıyla gurur duyuyoruz.

Yaşasın 8 Mart!

■ Kocaeli’den emekçi kadınlar

Yaşlarımız, memleketlerimiz farklı ama UİD-DER çatısı altında yan yana mücadele eden emekçi kadınlar olarak tüm dostlarımızı 8 Mart’ın coşkusuyla selamlıyoruz. 8 Mart’la sembolleşen “Ekmek ve Gül” mücadelesinin bugün de anlamı çok büyüktür. Çünkü emekçi kadınlar işte ve evde gece gündüz çalışmalarına rağmen, ne çocuklarının yüzlerini güldürebiliyor ne doğru dürüst karınlarını doyurabiliyor ne de hak ettikleri saygıyı görebiliyorlar. Peki, bu kadar çalışmak, didinmek mutlu olmaya neden yetmiyor? İşte bizler bu sorunun cevabını UİD-DER’le bulduk. Hünerli, şefkatli, üreten ellerimizi; bizi sömürenlere, hayatlarımızı

ev-iş cenderesine sokanlara karşı sıkı yumruklara dönüştürmeyi UİD-DER’le öğrendik. Bugün bir kez daha “Ekmek” talebini haykırıyoruz ama “Gül” istemekten de geri durmuyoruz, durmayacağız! Sevdiklerimizle geçirebilmek için daha fazla zaman istiyoruz. Saygı görmek, hayatın bir parçası olduğumuzun hissedilmesini istiyoruz. Kahrolası kâr düzeninin çıkarlarına kurban edilmek istemiyoruz! 8 Mart’ta yine bu talepler etrafında yan yana olmaya devam edeceğiz. 8 Mart tüm dünya işçi sınıfına kutlu olsun!

■ İstanbul/Sefaköy’den emekçi kadınlar

Bizler Esenyurt, Kıraç ve Beylikdüzü sanayi bölgelerinde çalışan kadın işçileriz. 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günümüz, tüm emekçi kadınlara kutlu olsun. Yüz yıllardır emekçi kadınların eşit işe eşit ücret mücadelesi devam ediyor. Bugün de hâlâ patronlar tarafından biz kadınların emeği yok sayılıyor. Yok sayılmaya inat kadınıyla erkeğiyle UİD-DER’li sınıf bilinçli işçiler olarak yan yana geliyor ve omuz omuza duruyoruz.

Birbirimize güç veriyoruz. Biz emekçi kadınlar yaşamın yarısıyız ve güzellikleri üretir nasırlı ellerimiz. Bugün zorlu bir dönemden geçiyor olabiliriz fakat emekçi kadınlar olarak umudumuzu diri tutuyoruz. Coşku ve dirençle doluyuz. El ele tutuşacağız, omuz omuza vereceğiz, dayanışacağız, kardeşleşeceğiz, mücadeleyi büyüteceğiz.

■ İstanbul/Esenyurt’tan kadın işçiler

Emekçi kadınlar olarak yaşamlarımız çok zor. Çoğu zaman sırtımızdaki yükün altında ezildiğimizi hissediyoruz. Ayakta kalabilmek, nefes alabilmek için bir yerlere tutunmaya çalışıyoruz. Ancak sağlam bir dal tuttuğumuzda ayakta kalabiliriz. Tutmamız gereken dal, sınıksız sarılmamız gereken şey birlik ve dayanışmadır.

Dünyanın çeşitli ülkelerinde emekçi kadınlar yıllardır dertlerini, öfkelerini, yaşamı değiştirme isteklerini haykırıyorlar. “Devrim, özgürlük, daha iyi bir dünya” diye sesleniyorlar. Onların isyanı Hendek’te havai fişek fabrikasındaki patlamada kardeşini kaybeden kadının da isyanı. Ermenek’te yerin metrelerce altında madende ça-

lışıp haklarını alamadığı için yollara düşen madencinin eşinin de isyanı. Bir buçuk yaşındaki çocuğunu geride bırakarak intihar eden emekçi kadının da isyanı.

Emekçi kadınların mücadelesi tarihte pek çok değişime ön ayak olmuştur. Hem kapitalizmin yarattığı çelişkiler hem de işçilerin meydanlara dökülen isyanı bize gösteriyor ki bugün de tarihsel önemde bir dönemden geçiyoruz. Bu yıl 8 Mart’ı hem dünya meydanlarından hem de derneğimiz UİD-DER’den ve birlikteliğimizden aldığımız coşkuyla karşılıyoruz. Tüm dünya işçilerinin 8 Mart’ını selamlıyoruz.

■ Ankara’dan emekçi kadınlar

Korona bahanesiyle birbirimizden koparılmaya, yalnız bırakılmaya çalışıldığımız bugünlerde, yüreklerimizin yan yana attığını hissediyor, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günümüzü coşkuyla kutluyoruz. Bizler düşük ücretlerle, uzun saatler boyunca çalışmak zorunda kalan genç kadın işçileriz. Bugünümüzü karartan, geleceğimizi de elimizden almaya çalışan kapitalist düzen

bizleri ne kadar karamsarlığa sürüklemek isterse istesin, biz yine de umut doluyuz. Çünkü güçlü olduğumuzu ve bu zalimliğe son verebileceğimizi biliyoruz. Mücadele örgütümüz UİD-DER’de birlik ve dayanışmayı örüyor ve güçleniyoruz. Bu duygu ve düşüncelerle tüm emekçi arkadaşlarımızı kucaklıyor ve selamlar gönderiyoruz!

■ Mersin’den bir grup genç kadın işçi

Biz tekstil, metal, eğitim sektöründe çalışan kadın işçileriz. Geleceğe hazırladığımız çocuklarımız var. Biz hayatın bütün yükünü ve zorluklarını omuzlarımızda taşıyan kadınlarız. Ama biz aynı zamanda güçlü kadınlarız. Çünkü UİD-DER’liyiz ve UİD-DER’de gücümüzün farkına varıyor, değişim dönüşüyor, dönüştürüyoruz. İşyerlerimizde ve hayatın her alanında haksızlıklara karşı durabiliyorsak, kendimize zaman ayırıyorsak, kitap okuyorsak, izlediğimiz filmler, olaylara ve hayata bakışımız değiştiyse bu UİD-DER’de mücadeleyi öğrendiğimiz içindir. UİD-DER yeteneklerimizi orta-

ya çıkarabildiğimiz, kendimize hayatta yer açabildiğimiz bir kapıdır.

8 Mart emekçi kadınların özgürlük için, eşitlik için, daha güzel bir dünya için geçmişten bugüne verdiği mücadelelerin simgeleştiği bir gündür. Pandemi bahanesiyle nefes alamayacak duruma getirildiğimiz bir dönemde, 8 Mart’ın ruhuna daha sıkı sarılmamız. Hayatımızı ev-iş arasına sıkıştırmak yerine, duvarları yıkıp kabuğumuzdan çıkmalı, erkek işçi kardeşlerimizle birlikte hak ettiğimiz dünyanın mücadelesini vermeliyiz. Biz daracık evlere sığdırılan yaşamlar değil, dünyayı istiyoruz.

■ Sarıgazi’den emekçi kadınlar

Egemenler her zaman 8 Mart’ın içini boşaltma gayreti içinde oldular. Oysa 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar günüdür, işçi sınıfımızın mücadelesinin simgelerinden biridir. UİD-DER’li işçiler olarak, mücadele geleneğimize de 8 Mart’a da sahip çıkıyoruz.

Biz emekçi kadınlarız. Kapitalistler işlerine geldiğinde posamızı çıkarana kadar çalıştırır, kriz dönemlerinde ise işten ilk atılanlar biz oluruz. İşsizlik son bulsun istiyoruz. Eşit işe eşit ücret istiyoruz. Ev işleri kadınların görevi sayılmasın istiyoruz. Kadına yönelik şiddet son bulsun istiyoruz. Hayatın, üretimin her aşamasında bizler de varız. Bizi yok sayanlara inat “buradayız” diyoruz. Grevlerde, direnişlerde, mücadele alanlarında erkek işçi kardeşlerimizle birlikte en önde bayrağı taşıyanlar olmak istiyoruz.

Tıpkı geçmişte mücadele etmiş Cibali’nin tütün işçileri, Bursa’da ipek işçileri, İKD’de örgütlenen on binlerce kadın işçi ve daha niceleri gibi... Taleplerimizin sadece istemekle gerçekleşmeyeceğini biliyoruz. İşyerimizde, çevremizde ulaşabildiğimiz herkesle bu sorunların çözüm yolları için birlikte çaba sarf ediyoruz. Aydınlik ve güzel bir dünyanın kurulabileceğini biliyoruz. Karanlığa teslim olmayanlar geleceğe umutla bakanlardır. Bizler de örgütümüz sayesinde umudumuzu koruyoruz. Yaşasın 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar günümüz! Yaşasın dayanışma, umut ve örgütlü gücümüz!

*Güzel olan ne varsa yarınlar gelece
Can bulacak kadın işçilerin elleriyle
Kavgamız inatla ve inançla devam edecek
Yeryüzünde esaretten eser kalmayana dek*

■ İstanbul/Tuzla’dan bir grup kadın işçi

Tazminatsız İşten Atma Saldırısı: Kod 29

Siyasi iktidar 17 Nisan 2020'de güya işten atmaları yasakladı. Ancak "ahlâk ve iyi niyet kurallarına uymayan haller" yasağın dışında tutuldu. Öte yandan işçinin rızasını alma zorunluluğu kaldırılarak ücretsiz izinlerin önü açıldı. Yani sonuç olarak siyasi iktidar işten atmaları değil, ama tazminatlı işten atmaları yasaklamış oldu. O zamandan bu yana patronların elinde bir sopaya dönüşen ücretsiz izin saldırısının yanı sıra, tazminatsız işten atılan işçilerin sayısında da bir artış yaşanıyor. Kod 29 olarak bilinen tazminatsız işten atma saldırısı, tıpkı ücretsiz izinde olduğu gibi sendikalaşan, örgütlenen, hakkını arayan işçilere karşı bir sopa olarak kullanılıyor.

Kod 29 SGK'ya bildirilen işten çıkış (fesih) kodudur

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 9. maddesine göre işveren, iş akdi sona eren işçinin durumunu 10 gün içinde SGK'ya bildirmekle yükümlüdür. İş akdinin hangi gerekçeyle sona erdiği bir kod ile belirtilir. Her kodun SGK'da farklı bir anlamı vardır. Kod 29 "işveren tarafından işçinin ahlâk ve iyi niyet kurallarına aykırı davranışı" nedeniyle iş akdinin feshi demektir.

Kod 29'un 4857 sayılı İş Kanunundaki karşılığı 25'inci maddenin 2'inci fıkrasıdır. Bu maddenin 2'nci fıkrası "ahlâk ve iyi niyet kurallarına uymayan haller" olup işverene ihbar ve kıdem tazminatı ödemeksizin derhal fesih hakkı vermektedir. Bu fıkradaki derhal fesih gerekçelerinden bazıları şunlardır: İşçinin hırsızlık yapması, işyerindeki başka bir işçiye cinsel tacizde bulunması, ardi ardına iki işgünü veya bir ay içinde iki defa herhangi bir tatil gününden sonraki işgünü ya da bir ayda üç işgünü işverenden izinsiz ya da haklı bir neden olmaksızın işe gelmemesi... 25/2'den atılan bir işçi işsizlik ödeneğinden de yararlanamamaktadır.

Kod 29 ile işten atılan işçi hakkını hukuksal olarak nasıl arayacak?

Bunun için işçi mutlaka iş mahkemesine başvurmalıdır. İşçi, kıdem ve ihbar tazminatı davası, sendikal gerekçeyle atılmışsa sendikal tazminat davası, şartları uygunsa işe iade davası açabilir. İşe iade davası açabilmek için belirsiz süreli iş sözleşmesi ile en az 6 aydır o işyerinde çalışıyor olmak ve işyerinde en az 30 işçinin çalışması gerekmektedir. Ancak sendikal gerekçeyle işten atılan işçiler bu şartları sağlamasalar da işe iade davası açabilirler.

Bu davalarda feshin haklı bir nedene dayandığını ispat yükümlülüğü işverene aittir. Ancak sendikal nedenle

işten atıldığı için dava açan işçinin sendikal nedeni ispat yükümlülüğü vardır. Eğer işçi sendikal nedenle atıldığını ispat edebilirse işveren kıdem ve ihbar tazminatının yanı sıra en az 12 aylık brüt ücret tutarında sendikal tazminat ödemek zorundadır. İşveren, işe iade davası açarak sendikal nedenle işten atıldığını ispat eden işçiyi işe başlatırsa da başlatmasa da sendikal tazminatı ve boşa geçen süre için ayrıca dört aylık ücretini ödemek zorundadır. Ancak sendikal tazminat alan ve işe başlatılmayan işçiye ayrıca işe başlatmama tazminatı ödenmez. Kod 29 ile işten atıldığı için işsizlik ödeneği alamayan işçi, davayı kazandıktan sonra İŞKUR'a başvurarak çalışmadığı süreler için hak ettiği işsizlik ödeneğini geriye dönük olarak talep edebilir.

Kod 29 saldırısı yeni değildir, ancak pandemi sürecinde artmıştır

Patronların sendikalaşan işçileri tazminatsız işten atma saldırısı yeni değildir. Sendikal örgütlenmeyi kırmak için en çok başvurdukları yöntemdir. Davaların uzun sürmesi, işçinin lehine sonuçlansa bile işe iade davalarında işverene işçiyi işe geri almama hakkının tanınması nedeniyle patronlar işyerine sendikayı sokmaktansa "bedelini ödeyip belayı uzak tutmayı" tercih etmektedirler. Yeni olan şey pandemi sürecinde tazminatsız işten atma saldırısının artmasıdır. Bunda pandemi bahanesiyle iş koşulları ağırlaştırılan, hak kayıpları artan işçilerin sendikalaşma isteklerinin artmasının da payı vardır. Patronlar işçi sınıfının hak mücadelesine karşı büyük bir savaş başlatmışlardır. Bu savaşta kazanan olabilmek için örgütlenmek ve mücadele etmek şarttır. Direnişler bu mücadelenin çok önemli bir ayağıyken, hukuk mücadelesi de atlanmamalıdır. Her ne kadar mevcut yasalar sendikalaşan işçilerin iş güvencesini korumak için yeterli olmasa da işçiler yasalardan doğan haklarını bilmeli ve sonuna kadar kullanmalıdır. ■

Yasal Olan Meşru mudur?

■ İstanbul/Sarıgazi'den bir işçi

İşçiler ne zaman hakkını arasa, ne zaman bir haksızlığa ya da hukuksuzluğa itiraz etse düzenin sözcüleri hemen emir buyuruyor: “Yaptığınız yasal değildir, hakkınızı yasal yollarla arayın!” Onlara göre bize sormadan koydukları yasaları sorgusuz sualsiz kabul etmemiz ve onların belirlediği sınırı geçmeden “hakkımızı aramamız” gerekiyor. Peki, bir şeyin yasal olması onu meşru ve haklı yapar mı?

Gelin bu soruya cevap bulalım. Soma ve Ermenek'te yıllardır tazminatlarını alamayan maden işçileri seslerini duyurmak için Ankara'ya yürüyüş yapmak istediklerinde yaptıklarının “yasal olmadığı” söylendi. Polisin saldırısına uğradılar, gözaltına alındılar. İktidar sahiplerine göre işçilere 8 yıldır tazminatlarını ödemeyen patronlar değil, buna tepki veren işçiler yasaları çiğniyordu!

1999 Gölcük depremi sonrasında bir gece yarısı emeklilik yasası değiştirilerek emeklilik yaşı yükseltildi. Bu haksızlığın düzeltilmesini ve emeklilik haklarının geri verilmesini isteyen EYT'liler pek çok eylem yaptılar. İktidarın bakış açısına göre EYT'liler, 20 yıl önce çıkarılan bir yasaya karşı gelerek yasadışı hareket etmiş oldular. Peki, burada doğru ve haklı olan kim? Milyonlarca emekçiyi mağdur eden bir yasayı savunanlar mı, yoksa ellerinden alınan haklarını geri isteyen ve bu yasaya itiraz eden EYT'liler mi?

Üniversiteye kayyum rektör atanmasına karşı çıkan Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri de yasadışı hareket etmekle suçlanıyor. İktidar sözcüleri rektörlerin seçimle değil atamayla belirlenmesinin yasa gereği olduğunu söylüyorlar. Oysa 1992'den beri üniversitelerde rektör adaylarını öğretim üyeleri seçiyor ve YÖK içlerinden en çok oy alan 6 adayı Cumhurbaşkanı öneriyordu. Cumhurbaşkanı da genellikle en yüksek oy alan adayı rektör olarak atıyordu. Fakat iktidar 2016'da ilan ettiği OHAL'i fırsat bilerek bu kuralı değiştirdi. Artık adayları YÖK belirleyecekti. 2018'de ise tüm rektörlerin direkt

olarak Cumhurbaşkanı tarafından atanması kanunu çıkarıldı. Şu soruyu bir daha soralım: Yasal olan her şey adil ve doğru mu?

Yeri gelmişken bir hatırlatma yapalım. Aynı dönemde Erdoğan “grev tehdidi olan yere biz OHAL'den istifade ederek anında müdahale ediyoruz” demişti. OHAL dönemi boyunca on binlerce işçiyi kapsayan MESS grevleri dâhil pek çok grev yasaklanmıştı. Şimdi yine soralım: Grevleri yasaklayarak patronlar karşısında işçilerin elini kolunu bağlayan bu yasaklar meşru kabul edilebilir mi?

Ya ücretsiz izin ve Kod-29 konusuna ne demeli? Nisan 2020'de pandemi gerekçesiyle bir geçici maddeyle güya işten atılmaları yasaklandı, ama ücretsiz izinlerin ve tazminatsız işten atılmaların önü açıldı. Bu geçici maddeyle mevcut İş Kanunu hiçe sayıldı. Bunu fırsat bilen açgözlü patronlar aylardır en ufak bir hak arayışında işçileri ya işten atıyorlar, ya da ücretsiz izne çıkarıyorlar. İşçilere de bunun “yasal” olduğunu söylüyorlar. Ankara'ya yürümek ve seslerini duyurmak isteyen işçiler engelleniyor ve hak arayışları “yasadışı” ilan ediliyor. Ama ne polis ne iktidar sözcüleri işçilerin şu haklı sorusuna yanıt

veriyor: “Bize «yasaları çiğniyorsunuz» diyorsunuz da bizi işten atarak, ücretsiz izne çıkararak yasaları çiğneyen patronlara neden bir şey demiyorsunuz?”

Yol, köprü, hastane gibi büyük projelerin sermayeye peşkeş çekildiği ihaleler; doğayı talan eden, yaşam alanlarını zehirleyen, dereleri kurutan madenler; termik ya da jeotermal santraller, HES'ler de yasalara uygun yapılıyor. Doğanın talan edilmesine karşı çıkanlar, hakkını arayanlar ise anında “yasadışı” ilan ediliyor! İşin aslı ayan beyan ortada... Bir şeyin yasal olması onun doğru, haklı, meşru olduğu anlamına gelmez. Bizi ilgilendiren, yaşamımızı belirleyen yasalar çıkarılıyor ama bize hiçbir şey sorulmuyor, sadece sessizce kabul etmemiz isteniyor. Neden kabul edelim? ■

**Kod29
İşten Atılmalar Değil
Tazminatlı İşten
Atılmalar Yasak!**

**Salgına Karşı Değil
İşçi sınıfına Karşı
Savaş Sürüyor!**

**GÜCÜMÜZÜ
BİRLEŞTİRELİM!**

Hindistan

Myanmar

Emekçiler Ekmek, Adalet ve Demokrasi İçin Meydanlarda

Hindistan: Egemenlerin baskıları tarım emekçilerini durduramıyor

Hindistanlı tarım emekçileri aylardır Modi hükümetinin tarım yasalarına karşı mücadele ediyor. Çıkarılmak istenen tarım yasaları yoksulluğu daha da büyütecek düzenlemeler içeriyor, yüz milyonlarca çiftçiyi acımasız tarım tekellerinin insafına terk ediyor. Şirketlerin tarım ürünlerini taban fiyatı olmadan satın alabilmesini sağlıyor. Küçük çiftçileri topraksız bırakıyor. Eylül ayından beri devam eden protesto gösterileri ve emekçilerin kararlı mücadelesi şimdiden tarihe geçti. Bu süreçte işçi sınıfının da dâhil olmasıyla 300 milyonu aşkın katılımıyla tarihin en büyük grevine imza atan emekçiler, çeşitli şekillerde protesto gösterilerine devam ediyorlar.

Ülkenin başkentine gelerek kamp kuran emekçileri ne hava şartları ne de polis saldırıları vazgeçirebildi. Egemenler tarım emekçilerinin başkent Delhi'ye girişini engellemek için çivili, dikenli telli duvarlar inşa ettiler. Polis ve askerleri protestocuların üzerine saldırtılar. Protesto haberlerinin yayılmasını engellemek için telefon hatlarını ve interneti kestiler. Protesto gösterilerine ilişkin paylaşımlar yapan Twitter hesaplarını kapattırdılar. Ancak Hindistanlı emekçileri yıldıramadılar. 6 Şubatta oturma eylemi yaparak 30'dan fazla anayolu kapatan emekçiler, 18 Şubatta da demiryollarını kapatarak tren seferlerini durdurdular. Tarım yasasına evet oyu kullanan parlamento üyelerinin köylere girişine izin vermeyeceklerini dile getirdiler.

Türkiyeli egemenler gibi Hindistan'ın kibirli egemenleri de mücadele eden, hakkını arayan işçileri ve emekçileri vatan haini ilan ediyorlar. Protesto gösterilerinin Hindistan'a düşman dış güçler tarafından kışkırtıldığı,

hatta organize edildiği yalanını söylemekten çekinmiyorlar. Egemenler ne söylerlerse söylesinler farklı inançlardan milyonlarca Hindistanlı emekçi talepleri etrafında birleşiyor ve mücadeleye devam ediyor.

Myanmar: "Askeri darbeye hayır, demokrasi istiyoruz!"

Hindistan'ın komşusu Myanmar'da 1 Şubat'ta gerçekleşen askeri darbe, ülkenin dört bir yanında emekçileri sokaklara döktü. Sağlık emekçilerinin başlattığı sivil itaatsizlik eylemlerine yüz binlerce emekçi katıldı. Ardından eylemler yaygın kitlesel protestolara dönüştü. Polis şiddetine rağmen ülkede kitlesel protestolar devam ediyor. Eylemlere iş kıyafetleri, rengârenk bayrakları ve flamalarıyla büyük bir disiplin içinde katılan işçi ve emekçiler, "askeri diktatörlüğe hayır" diyorlar. Seçim sonuçlarının tanınmasını ve seçilmiş politikacıların derhal serbest bırakılmasını talep ediyorlar.

Fabrika ve maden işçileri, hemşireler, doktorlar ve diğer kamu çalışanları ile öğrencilerin katıldığı eylemleri bastırmak isteyen ordu, protestoları etkisiz hale getirmek ve ülkeyi dış dünyaya kapatmak için interneti kesti. Yüzlerce insan gözaltına alındı, yüzlerce insan yaralandı. 8 Şubat'ta halka açık toplantılar, 5'ten fazla kişinin yan yana gelmesi, yaya ya da araçlarla protesto ve siyasi konuşmalar yapılması yasaklandı. Ülke genelinde akşam 8 ile sabah 4 arasında sokağa çıkma yasağı getirildi. Ancak eylemler sona ermek bir yana büyüyerek devam etti. Şubat ortasındaki eylemlerde 20 yaşında genç bir gösterici kadın, polis tarafından başından vuruldu. Ancak emekçiler eli silahlı egemenlere karşı sokakta olmaya ve demokrasi talebini haykırmaya devam ettiler. "Askeri diktatörlük değil, demokrasi istiyoruz, hayatımız pahasına mücade-

le etmeye devam edeceğiz” diyen emekçiler, polisin iki kişiyi daha kurşunlayarak öldürmesinin ardından yolları kapattılar. Öldürülen genç kadının ablası halka daha cesur olma ve protestolara katılma çağrısında bulundu. Myanmarlı gençler, “bu, askeri diktatörlükten kurtulmak için son şansımız. Diktatörlüğü yıkmak için mücadele edeceğiz, umutlarımızı yok etmelerine izin vermeyeceğiz” diyorlar. Ülkedeki bazı karakolların önünde kamplar kurarak özgürlük şarkıları söylüyorlar.

Myanmar’da, 1962’den 2010’a kadar çeşitli biçimlerde askeri rejimler işbaşında oldu. 2011 yılında ülkede seçimler gerçekleşti ama ordu hile yaparak desteklediği partiyi iktidara oturttu. 2015 seçimlerindeyse ummadığı bir sonuçla karşılaştı. Seçimleri, halkın büyüyen tepkisini arkasına alan Demokrasi İçin Ulusal Birlik Partisi NLD kazandı. NLD Kasım 2020’deki seçimlerde de oyların yüzde 80’ini aldı. Fakat ordu yeniden darbe yaparak iktidara el koyduğunu açıkladı, 1 yıllık olağanüstü hâl ilan etti. OHAL’e, demokratik özelemlerini ezmek isteyen darbecilere inat emekçiler, seslerini duyurmaya, yan yana gelmeye devam ediyorlar. Ülkede gösteriler büyüyen devam ediyor.

Tunus: Emekçiler yoksulluğa ve baskılara karşı yine meydanlarda

Tunus’ta işçi ve emekçilerin yoksulluğa, işsizliğe, yolsuzluklara, adaletsizliklere, iktidardakilerin yalanlarına tepkisi giderek büyüyor. Bu tepki dalga dalga büyüyen eylem ve protestolara dönüşüyor. Emekçiler, Ocak ayından bu yana artan yoksulluk ve işsizlikle birlikte karantina uygulamalarına da tepkilerini gösteriyor ve meydanlara çıkıyorlar. Protesto gösterilerinde polisin saldırısı sonucu

ölen, yaralanan emekçiler oldu, yüzlerce kişi gözaltına alındı. Ancak emekçiler gözaltına alınan kardeşlerinin serbest bırakılması ve polis şiddetinin derhal durdurulması talebiyle yeniden meydanlara aktılar.

6 Şubat’ta Tunus Genel İşçi Sendikaları UGTT başta olmak üzere pek çok sendika ve sivil toplum örgütünün çağrısıyla başkentte bir araya gelen emekçiler ülkenin bir polis devleti haline getirilmesine ve baskıcı uygulamalara karşı çıktılar. Başkentte ana yolları trafiğe kapatan binlerce emekçi hükümetin istifasını talep etti. Özgürlük ve adalet isteyen emekçiler “Korkmuyoruz!” sloganını yükselterek kararlılıklarını dile getirdiler.

İran: Ödenmeyen ücretlere karşı grev

Peugeot, Renault ve Suzuki gibi uluslararası otomotiv tükelleri için üretim yapan İran Khodro Şirketinde çalışan işçiler, maaşlarının ödenmemesi nedeniyle iş bıraktı. Şirketin Tebriz’deki fabrikasında 30 Ocakta üretimi durduran işçiler, fazla mesai de dâhil ödenmeyen ücretlerini talep ediyorlar.

İran Metal İşçileri ve Makinistleri Birliği, İran genelinde ücretlerin ve sosyal güvenlik primlerinin ödenmemesinin koronavirüs süresi boyunca iyice yaygınlaştığını ve bunun katlanılamayacak boyuta geldiğini belirtiyor. Hakkını arayan işçiler baskıcı molla rejiminin ağır saldırılarıyla karşılaşılıyor. Tebriz’de de greve çıkan işçilerin pek çoğu işten çıkarıldı. Ancak işçiler her geçen gün daha fazla açlığa ve yoksulluğa itilirken, baskılara, ağır cezalara karşı mücadeleyi büyütüyorlar. Tüm ülkede onlarca sektörden işçiler mücadeleye atılıyor, taleplerini yükseltiyorlar. Güney Pars petrol ve gaz işletmelerindeki işçiler, hastanelerdeki sağlık çalışanları, emekliler sorunlarına protesto, gösteri ve grevlerle çözüm arıyorlar. ■

Tunus

İran

Yıkılsın Utanç Duvarları!

Kapitalist sömürü düzeni insanlığı nefessiz bırakıyor, emekçilerin yaşamını cehenneme çeviriyor. Her sene milyonlarca insan göç yollarına düşüyor. Tehlike ve belirsizlikle dolu bu yolculukta, onları ayakta tutan yalnızca umutları... Sınırları, denizleri, duvarları, kıtaları aşip işe ve aşı ulaşmaya çalışıyorlar. Önlerine silahlı askerler, tanklar, panzerler dikiliyor. Yolları dikenli teller, sensörler, kızıl ötesi kameralar, devasa duvarlarla kesiliyor. Evet, duvarlar! Geçmişten bugüne efendilerin medet umdukları duvarlar! Dün Çin Seddi'ni ve Hadrian Duvarı'nı ören egemenlerin sömürücü torunları, bugün de ülke sınırlarına duvarlar örüyor, emekçilerin özlemlerini boğmaya çalışıyorlar. Ama başaramayacaklar ve utanç duvarları bir gün mutlaka yıkılacak!

Dünyanın popüler turistik mekânlarının başında gelen bir duvardan bahsederek başlayalım. Yaklaşık 9 bin kilometre uzunluğunda devasa bir yapıdır Çin Seddi... Eski zaman isimleriyle "Mor Hudut" veya "Dünyanın Ejderhası." Temelleri milattan önce 7'inci yüzyılda atılmış, sürekli genişletildiği ve onarıldığı için iki bin yılda ancak tamamlanabilmiştir. Çin'in batı sınırlarından başlayıp Gobi Çölünün güneyinden geçerek okyanusa, Po Hay Körfezine ulaşır. Dağları, nehirleri aşan bu koca duvarın harcı, zorla çalıştırılan bir milyondan fazla emekçinin alın teri ve kanyla karılmıştır. Tiranlığın, despotluğun, gücün bir simgesidir Çin Seddi... Moğol ve Hun akınlarını dışarıda, Çin hükümdarlarının baskı ve zorbalığından kaçmak isteyenleri ise içeride tutmak için yapılmıştır.

Çin Seddi

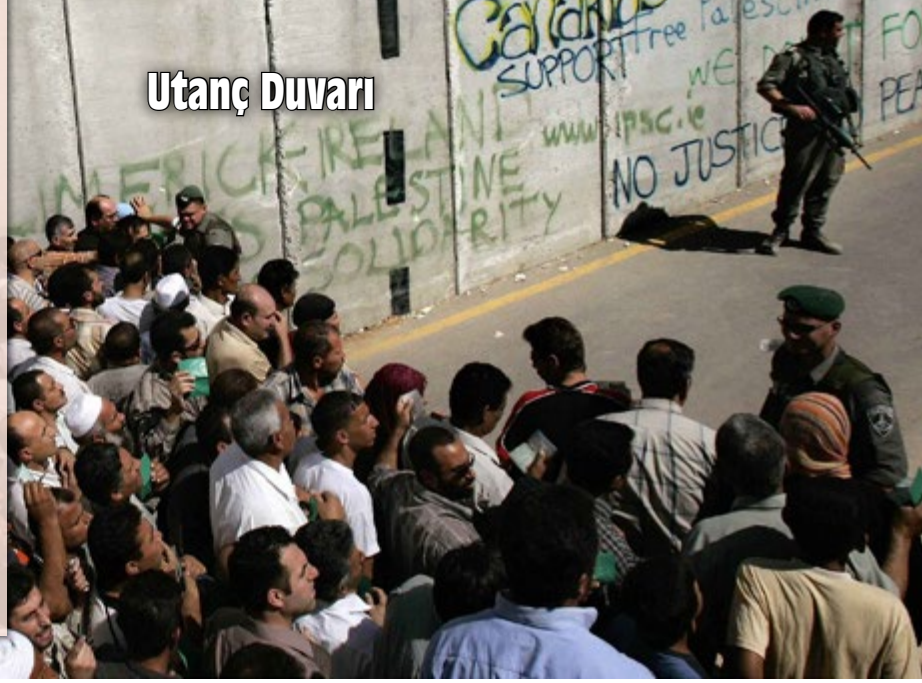

Hadrian Duvarı

Asırlar boyunca yeryüzünün en büyük gücüydü Roma İmparatorluğu, köle emeği üzerinde yükselmışti. Buna bir de fethedilen uçsuz bucaksız toprakların yağmalanmasını ekleyelim. Böylece bir zenginlik mabedi haline geldi Roma... İmparator Hadrianus ülke sınırlarını duvarlarla çevirerek bu yağma düzenini ayakta tutmak istiyordu. İmparatorluğun kuzey ucuna milyonlarca taştan kilometrelerce uzunlukta bir duvar inşa ettirmekle işe başladı. Ancak nafile! Gotlar, Vandallar, Saksonlar, Sarmatlar, Hunlar, Piktler, Keltler... Zenginlik Roma'da bir avuç asalağın elinde biriktikçe, onlarca kavmin dört koldan gerçekleştirdiği akınlar arttı. Akınların da etkisiyle Roma yıkıldı. Bugün İngiltere'nin kuzeyinde kalıntıları bulunan Hadrian Duvarı, köleci Roma'yı kurtarmaya yetmedi.

Gelelim modern dünyanın duvarlarına... Zalim İsrail devletinin Batı Şeria'nın çevresine ördüğü duvar nedeniyle Filistin halkı parçalara bölündü. İki milyona yakın Gazzeli, abluka nedeniyle Filistin'in diğer bölgelerine bile seyahat edemiyor. Bölge adeta açık hava cezaevine çevrilmiş durumda! İnsanlık tarihine kara bir leke olarak geçen Batı Şeria'daki bu korkunç gri duvara, İsrail egemenleri "Güvenlik Duvarı" diyor. Oysa bizim açımızdan, zerrelerine kadar parçalanması gereken "Utanç Duvarı"ndan başka bir şey değil. Birçok sanatçı, bu duvarı devasa bir tuvale dönüştürüyor ve egemenlerin Filistin halkının özgürlük düşünüyü yok edemeyeceğini gösteriyor. Dört bir yanını haksızlık ve zorbalığa ilişkin, kardeşliğe ve özgürlüğe ilişkin rengârenk resimlerle süslüyorlar. Biliyoruz ki bir gün İsrail zulmünün simgesi olan bu Utanç Duvarı da yıkılacak ve Filistin halkı özgürce nefes alacak!

Utanç Duvarı

Meksika Duvarı

Meksika Duvarı ise inşası henüz bitmemiş bir başka utanç duvarı... ABD'nin eski başkanı Trump, binlerce kilometrelik Meksika sınırının tamamına çelik duvarlar ördürmeye girişmişti. Bu duvar, Meksika ile ABD sınırındaki köy ve kasabaları tam ortadan ikiye bölüyor. Emekçiler ve kardeşler arasına duvar çeken Trump, yoksul Latin Amerika'dan "Rüyalar Ülkesi" ABD'ye akan göçün önüne geçeceğini söylüyordu. Esas derdi ortadaydı; kapitalizmin yol açtığı işsizlik ve yoksulluğu gözlerden gizlemek, ABD'li emekçiler için yeni düşmanlar yaratmak... Oysa emekçi halklar düşman değil, kardeşlerdir. Emekçilerin asıl düşmanı, onları sömüren sermaye sınıfıdır. Trump'a, çelik çitlerden yaptırdığı duvara tahterevallilik yaparak cevap verdi emekçiler! Bugün sınırın her iki tarafında aynı tahterevallilere biniyor emekçi çocukları... Duvarların onları düşmanlaştıramayacağını gösteriyorlar.

Üstelik kapitalizmin efendileri, gökyüzüne yükselen duvarları sadece ülke sınırlarına örmüyorlar. Bugün Brezilya, Peru ve Hindistan'ın kentlerinde yoksul ve zengin mahallelerini birbirinden ayıran sayısız duvar bulunuyor. Ancak bu böyle gitmez. Dünya işçi sınıfı bir gün mutlaka sömürü ve zulme karşı ayağa kalkacak. "Yapılmaz" denilene yaparak zihnine ve ülke sınırlarına örülen duvarları yerle bir edip kardeşleşecek. İşte o zaman son bulacak sömürü, yıkılacak utanç duvarları. Birbirine kavuşacak insanlık; hep beraber üretip yine hep beraber paylaşacak!

Sermaye Sınıfı Neden Açgözlüdür, Neden Şükretmez?

Uygarlığın gelişiminin temelinde, doğadaki zenginliği işleyip dönüştüren emek vardır. Soframıza gelen yemek, oturduğumuz evler, arabalar, köprüler, makineler, kısacası hayatımızda olan her şey emeğin ürünü değil midir? Bu yüzden emek ve onun bir simgesi olarak “alın-teri” tüm dinlerde kutsal sayılmıştır. Emek harcamak ile iyilik etmek birbirine sıkı sıkıya bağlıdır. Birisine iyilik ettiğimiz zaman karşılığında teşekkür alırız. Çünkü onun için emek harcamış, iyilik etmişizdir. Peki, gece gündüz demeden emek güçlerini harcayan işçiler bunun karşılığında bir iyilik görüyorlar mı? Mesela işçilerin emeği sayesinde muazzam servetler biriktiren patronlar, “çok şükür tüm zenginliğimi işçiler sayesinde elde ediyorum, onlara minnet borçluyum” diyorlar mı?

Şükür kavramı, verilen herhangi bir nimetten dolayı, bu nimeti verene karşı söz, fiil veya kalp ile gösterilen saygı ve minnettarlığı anlatır. Şükür aslında teşekkürü anlatır. Arapça olan şükür kelimesini dil bilgini İbn Manzur “iyiliği bilip yaymak, iyiliği anıp sahibini övmek, iyiliğe karşı söz ve davranışlarla minnettarlık göstermek, iyiliği iyilikle anmak” olarak tanımlamıştır. Bütün toplum, kültür ve dinlerde adı farklı da olsa şükür aynı anlama sahiptir. Örneğin İngilizcede şükür kelimesinin karşılığı “iyiliği iyilikle geri ödeme eğilimi” anlamında “gratitude”dir. “Gratitude”nin kökeni Latince bir kelime olan “gratia”dır. “Gratia” ise iyilik anlamına gelen aratia ile sevindirici anlamına gelen gratus kelimelerinden türetilmiştir. Keza İspanyolca teşekkür ve minnettarlık ifade eden “gracias” kelimesi de buradan gelmektedir.

Dolayısıyla şükretmek kıymet bilmektir; nankörlük, vefasızlık, bencillik, açgözlülük etmemektir. Şükretmek, aynı zamanda israftan kaçınmak ve paylaşmaktır, çünkü paylaşmak paylaşılan şeyin değerini artırır. İyiliğin kıymetini bilmek, iyiliğe karşı iyilik yapmak, paylaşmak en güzel toplumsal değerlerdendir. Bu değerler insanı ve içinde yaşadığı toplumu mutlu eder, huzur verir, hayatı anlamlı kılar. Emekçiler şükretmeyi, paylaşmayı, iyiliğin kıymetini bilir. Ama patronlar öyle mi?

Bırakalım şükretmeyi, onları zengin eden işçileri nankör olmakla itham eder ve hep daha fazlasını isterler. Emeğin değerini bilmez, insafsızca sömürürler. Emeği, doğayı talan edenler, doymak bilmez bir açgözlülükle

hep daha fazlasını isteyenler, sermayelerini büyütmeğe uğruna işçileri sefalet mahkûm edenler, bilim ve teknolojiyi kendi çıkarları için kullananlar patronlar değil midir? Ne yapacaklar bu kadar zenginliği? Değil çocuklarını, yedi sülalelerini akla hayale gelmeyecek bir lüks içinde yaşatacak kadar büyük servetleri ne yapacaklar? Neden şükredip ihtiyaçlarından fazlasını paylaşmıyorlar? Neden bir kere olsun “bu kadar kazandığım yeter” demiyorlar?

Demiyorlar, çünkü kapitalist sistem rekabet ve açgözlülük üzerine kurulmuştur. Bu sistem her şeyin kâr için üretildiği bir sistemdir. Böyle bir sistemde kârını ve sermayesini büyütmeyen bir patron varlığını sürdürmez. Her sermaye sahibi sürekli daha fazla büyümenin, daha çok üretip satmanın hesabını yapmak, buna göre hedefler koymak zorundadır. O yüzden “çok şükür kazandığım yeter” demek yerine, her yıl önlerine yeni hedefler koyarlar. Kârı büyütmenin yolu, işçileri düşük ücretlerle daha yoğun ve daha uzun saatler boyunca çalıştırmaktır. İşçileri sefalet mahkûm etmektir. Bir patron işçisini ne kadar çok sömürür, hakkını ne kadar çok yerse o kadar büyür. Sermayenin kitabında şükretmek yazmaz!

Gelin görün ki kitabında şükretmek olmayan patronlar ve onların hizmetindeki siyasi iktidarlar, sıra emekçilere gelince “halinize şükredin, nankörlük etmeyin” diyorlar. Kendi çıkarları için en güzel toplumsal değerlerin içini boşaltıyor, anlamını değiştiriyor ve emekçilerin dini duygularını istismar ediyorlar. Kendi bencilliklerini ve açgözlülüklerini haklı görürken, yoksulların sefaletle razı gelmesini ve şükretmesini istiyorlar. Eşitsizlik ve adaletsizlik karşısında itiraz eden, hakkını arayan, insanca yaşamak isteyen, sömürüye başkaldıran işçiye, utanmadan nankör diyorlar. Çünkü biliyorlar ki, sömürdükleri işçiler başlarını kaldırıp “artık yeter” dedi mi rahatları bozacak, ihtişamlı ve ayrıcalıklı yaşamlarını sürdürebilmeleri mümkün olmayacak.

Emek harcayan, üreten ve iyilik eden biziz. Sömürüye ve haksızlığa karşı durmak, zulme boyun eğmemek, haklarımızı geliştirmek için mücadele etmek nankörlük değildir, insan olmanın gereğidir. İnsana yakışan, güzelliklerin değerini bilmek ve bu güzelliklerin herkesle eşit bir şekilde paylaşılması için el ele vermektir. ■